

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията

С Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. са одобрени мерки за трансформация на модела на административно обслужване, които са групирани в пет направления: за опростяване и привеждане на услугите в съответствие със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, както и с Административнопроцесуалния кодекс, Закона за администрацията и Закона за електронното управление; за заличаване на административни услуги, както и за вписване на невписани услуги в Административния регистър; за предоставяне на административни услуги като вътрешно-административни.

С Решение № 546 на Министерския съвет от 2019 г. е приета Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление (2019-2023). В Приложение № 2 към стратегията е предвидена мярка за създаване на Единен публичен регистър по устройствено планиране на територията, инвестиционното проектиране и разрешаване на строителството, който да обедини регистрите, поддържани от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Дирекция за национален строителен контрол, областните управители, общинските администрации и районните администрации в градовете с районно делене.

С Решение № 411 на Министерския съвет от 2016 г., изменено с Решение № 421 на Министерския съвет от 2019 г. е приет План за действие с мерки, адресиращи основните проблемни области, пречателни за нарастването на инвестициите по проблемна област „Присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура (електричество, газ, вода), в т.ч. срокове, брой процедури и разходи“.

В изпълнение на решенията на Министерския съвет е направен анализ на действащата нормативната уредба в областта на устройство на територията, инвестиционно проектиране и строителство, като е констатирана необходимост от нормативни промени свързани с предоставянето на административни услуги по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Настоящият законопроект е изготвен в изпълнение на Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г., Решение № 546 на Министерския съвет от 2019 г. и Решение

№ 411 на Министерския съвет от 2016 г., изменено с Решение № 421 на Министерския съвет от 2019 г., като целта му е подобряването на административното обслужване и намаляването на административната тежест за гражданите и бизнеса, както и прецизирането и усъвършенстването на процеса, свързан с предоставянето на административни услуги по реда на ЗУТ.

В тази връзка предлаганият проект на Закон за изменение и допълнение на ЗУТ (ЗИДЗУТ) предвижда следните по - съществени промени:

В изпълнение на мерки за стандартизиране на изискваните документи при предоставяне на административни услуги по ЗУТ от Приложение № 2 към Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. с § 1 от законопроекта е създаден чл. 2а. С тази разпоредба е предвидено приемането на наредба от Министерския съвет, която да определи общите правила за организацията на административното обслужване по ЗУТ и да утвърди образци на документи за всички административни услуги, извършвани по реда и условията на този закон. Целта е намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса, като се уеднакви броя и вида на изискващите се документи за една и съща услуга, вида и съдържанието на заявленията за предоставяне на административни услуги и осигуряването на различни възможности за подаване на заявленията за извършване на услугите и получаване на готовите документи, в съответствие с Административнопроцесуалния кодекс.

С предложеното изменение на чл. 5а се урежда реализирането на единен публичен регистър по устройство на територията на интернет страницата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, който се създава, развива и поддържа от министъра на регионалното развитие и благоустройството. Предвидено е, че условията и редът за публикуване и за поддържане в актуален вид на информацията в единния публичен регистър по устройство на територията се определят с наредба на Министерския съвет.

Единният публичен регистър по устройство на територията следва да обединява в себе си всички регистри водени от МРРБ, ДНСК, областните администрации, общинските администрации и администрациите на районите в градовете с районно делене. Към момента липсва единна практика по досегашната организация на регистрите, независимо дали изискванията произтичат от правна уредба на централно или местно ниво. Част от регистрите не са дигитализирани и се водят на хартиен или електронен носител, без точен формат на данните. В администрацията не се прилага основният принцип за еднократното

събиране и създаване на данни, комбиниран със задължението за служебно предоставяне по електронен път на трети страни, поради ограничения фокус върху дигитализацията и консолидацията на регистри. Последното би облекчило значително бизнеса и гражданите.

Технологичното и организационно състояние на общинските администрации затруднява воденето на достъпни дигитализирани регистри - отделните администрации не разполагат с възможности за наемане на квалифицирани специалисти, което създава пречки най-вече по отношение на междурегистровия обмен.

Всички данни в регистрите трябва да са достъпни по електронен път. Дигитализирането на регистрите в държавната администрация следва да осигури на гражданите и юридическите лица упражняване на техните законни права в електронна форма, като извършване на удостоверителни услуги от органите на власт; обмен на електронни данни и документи между различните органи на власт, както и между тях и лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги.

Дигитализацията и консолидацията на регистри и създаването на единен публичен регистър по устройство на територията ще допринесе за прилагане на основният принцип за еднократното събиране и създаване на данни, комбиниран със задължението за служебно предоставяне по електронен път на трети страни. С помощта на регистъра ще се осигури достъп до информация и документация, необходима за извършване на съответна административна услуга, т.е. ще се създадат условия за осъществяване на вътрешни административни услуги, с което значително ще се облекчат както гражданите и бизнеса, така и самата администрация.

Предвижда се данните от регистъра да отговарят на основните принципи за производство и разпространение на данни от публичната администрация, съгласно т. 4 от Методически указания за дефиниране на структурата и съдържанието на наборите от данни за публикуване в Портала за отворени данни и тяхното актуализиране – данните да са: отворени по замисъл и по подразбиране, откриваеми, достъпни, семантично оперативно съвместими и повторно използваеми.

Регистърът ще бъде интегриран с портала за отворени данни и портала за пространствени данни.

Регистърът ще се администрира от МРРБ, като ДНСК, областните, общинските и районните администрации ще имат компетентност за вписвания, отразяване на промени,

актуализация и заличавания в регистрите за територията, за която отговарят. До регистъра ще се дадат ограничени права за ползване до отделни слоеве информация, без възможност за промени от гражданите. Администраторите на лични данни задължително ще спазват ограниченията, въведени с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО Общ регламент относно защитата на данните.

Създаването на единен публичен регистър по устройство на територията налага промени в разпоредбите на чл. 3, чл. 4, чл. 5, чл. 56, чл. 57, чл. 57а, чл. 124б, чл. 127, чл. 129, чл. 135, чл. 166, чл. 176а, чл. 177, чл. 223, чл. 225 и чл. 225а от ЗУТ.

С изменението на чл. 3, ал. 4, чл. 4, ал. 4 и чл. 5, ал. 5 е предвидено, че министърът на регионалното развитие и благоустройството, областният управител и кметът на общината организират поддържането на архив на одобрените устройствени планове и измененията им, архив на издадените строителни книжа и организират публикуването и поддържането в актуален вид на информацията в единния публичен регистър по устройство на територията по чл. 5а.

Със законопроекта са предложени изменения и допълнения, съгласно които актовете по чл. 56, чл. 57, чл. 57а, чл. 124б, чл. 127, чл. 129, чл. 135, чл. 148, чл. 166, чл. 176а, чл. 177, чл. 225 и чл. 225а от ЗУТ ще се публикуват в единния публичен регистър по устройство на територията по чл. 5а.

В преходните и заключителни разпоредби е предвидена разпоредба, по силата на която до създаването на единния публичен регистър по чл. 5а компетентните органи по чл. 3, чл. 4, чл. 5 и Дирекция за национален строителен контрол ще публикуват издадените актове по досегашния ред.

Обединяването на данните за устройствено планиране на територията, инвестиционно проектиране и строителство в единния публичен регистър по чл. 5а от ЗУТ ще осигури икономичност, систематичност, бърз достъп до данни и по-добро административно обслужване. По този начин ще бъде приложен основният принцип за еднократното събиране и създаване на данни, комбиниран със задължението за служебно предоставяне по електронен път на трети страни. Служебният обмен на информация и данни между администрациите ще улесни както възложителите, така и самите администрации. Със създаването на единния регистър ще се унифицират стандартите за водене на регистър на

издадените актове на различните нива, ще се създадат условия за събирането, обработката и интеграцията на информацията в единна информационна среда и ще се постигне по-високо качество на административното обслужване и намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса.

Във връзка с горното с § 6 от законопроекта е създадена разпоредбата на чл. 5б, която регламентира, че административните органи, организациите, предоставящи обществени услуги, лицата, осъществяващи публични функции и органите на съдебна власт установяват служебно за нуждите на съответното производство всички обстоятелства, вписани в регистъра по чл. 5а въз основа на съответните идентификационни данни, посочени от заявителя, молителя или жалбоподателя.

В изпълнение на мярка по Приложение № 1 към Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. със законопроекта е предложено изменение на чл. 96 от ЗУТ. Действащият ЗУТ не съдържа изчерпателна уредба на изискванията за издаване на предварително съгласие за геозащитни мерки и дейности или строителство на сгради и съоръжения в свлачищни райони, като към момента са налице само указания на министъра на регионалното развитие и благоустройството по прилагането на нормативната уредба – писмо изх. № 03-01-7/21.01.2015 г., изменено и допълнено с писмо изх. № 03-01-7/24.02.2016 г. С предложеното изменение на чл. 96 ЗУТ са регламентирани изчерпателно изискванията, при които може да бъде дадено съгласието и основанията за отказ, както и особените правила в производството по издаване.

В изпълнение на мерките по Приложение № 5 към Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. със законопроекта се предлагат изменения и допълнения на разпоредбите на чл. 39, чл. 125, чл. 128, чл. 134, чл. 144 и чл. 177. Предложените промени са насочени към намаляване на административната и финансова тежест за гражданите и бизнеса, като са въведени процедури за служебно съгласуване и предоставяне на информация.

В чл. 39, ал. 3 се предвижда, че писменото съгласие за промяна на предназначението на сграда или на част от сграда - обект на образованието, науката, здравеопазването или културата, както и на спортни обекти и съоръжения или на части от тях на съответния министър, се предоставя служебно на главния архитект или на компетентния орган по чл. 148, ал. 3. Регламентиран и редът за издаването на това съгласие. Предвидено е в 7-дневен срок от постъпването на писменото заявление главният архитект или компетентният орган

по чл. 148, ал. 3 да го изпраща служебно на съответния министър, който е длъжен в 14-дневен срок да изрази писмено съгласие или да постанови мотивиран отказ.

Законопроектът съдържа предложения за промени в чл. 125, ал. 6 и 7, с които се цели облекчаване на административната тежест при съгласуване на заданието по чл. 125, ал. 1. Изменението на ал. 6 урежда реда за служебно съгласуване на заданието по реда на Закона за културното наследство (ЗК) за защитени територии за опазване на културното наследство. Предвидено е кметът на общината или компетентният орган по чл. 124а, ал. 3, 4 и 6 в 7-дневен срок от постъпването на искането за даване на разрешение за изработване на устройствен план да внесе заданието в Министерството на културата за съгласуване, като министърът на културата или упълномощено от него длъжностно лице е задължен да го съгласува в 14-дневен срок от поискването или да постанови мотивиран отказ. Изменението на ал. 7 се предвижда внасянето на заданието в Министерството на околната среда и водите или в съответната регионална инспекция по околната среда и водите, за определяне на приложимите процедури по реда на глава шеста и глава седма, раздел I от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), да се извършва служебно от кмета на общината или компетентният орган по чл. 124а, ал. 3, 4 и 6.

С предложените промени в чл. 128 се регламентира редът за служебно съгласуване на проектите на подробни устройствени планове със заинтересуваните централни и териториални администрации, както и със специализираните контролни органи при необходимост, в случаите когато за съгласуването не се изисква издаване на актове при условията, по реда и в сроковете, определени в специален закон.

С извършеното изменение на чл. 134, ал. 9 се урежда служебното предоставяне на писмено съгласие на съответния министър, в случаите на изменение на подробните устройствени планове за промяна на предназначението на урегулирани поземлени имоти, отредени за обекти на образованието, науката, здравеопазването или културата, както и на спортни обекти и съоръжения. Предвидено е в 7-дневен срок от постъпването на заявлението кметът на общината, съответно областният управител или министърът на регионалното развитие и благоустройството, да го изпраща служебно на съответния министър, който е длъжен в 14-дневен срок да изрази писмено съгласие или да постанови мотивиран отказ.

С цел облекчаване на административната тежест при провеждане на процедурите по съгласуване и одобряване на инвестиционни проекти е предвидена отмяна на разпоредбата

на чл. 143 и изменение на чл. 144. С предложеното изменение на чл. 144 се уреждат изискванията за съгласуване и одобряване на инвестиционни проекти, като се регламентира и служебното снабдяване с административни актове и документи, относими към това производство. Предвидено е, че при подаване на заявлението за съгласуване и одобряване на инвестиционни проекти, възложителят предоставя само данни за наличие на следните документи: виза за проектиране с изходни данни и условия за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура по чл. 140а или виза за проектиране по чл. 140, ал. 3, влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по ЗООС, ЗБР, ЗКН или друг специален закон, разрешително за изграждане на водовземно съоръжение за подземни води и/или разрешително за водовземане, и/или разрешително за заустване на отпадъчни води, издадени по реда и в случаите, предвидени в Закона за водите и положително становище на органите на държавния здравен контрол за инвестиционни проекти за обекти с обществено предназначение по смисъла на § 1, т. 9, от Допълнителните разпоредби на Закона за здравето. Въз основа тези идентификационни данни компетентния орган по чл. 145, ал. 1 от ЗУТ се снабдява служебно с посочените административни актове и документи.

Със законопроекта се предвижда допълване на чл. 177 с нова ал. 4, която урежда служебното предоставяне на положително становище от органите за технически надзор при въвеждането в експлоатация на строежи и/или съоръжения с повишена опасност.

Посочените изменения са предложени и в съответствие с чл. 36, ал. 6 от Административнопроцесуалния кодекс, съгласно който органът, пред който е образувано административно производство, изисква от организациите, предоставящи обществени услуги, в рамките на своята компетентност да издадат и изпратят удостоверения, да изпратят документи, други доказателства или информация, от значение за производството.

С цел намаляване на административната и финансова тежест за гражданите и бизнеса с настоящият законопроект са предложени промени в чл. 147 и чл. 151. С направеното предложение за допълване на тези разпоредби ще се установи облекчен режим за изграждането на оранжерии с площ от 200 кв. м до 1000 кв. м вкл. и парници с временна преносима конструкция, независимо от размера и формата, покрити с полиетилен, поливинил или друга подходяща материя, без съпътстващите ги производствени инсталации и без помощни (обслужващи) сгради и постройки. В § 5 от допълнителните разпоредби на закона са създадени легални дефиниции за понятията „оранжерия“ и „парник“.

Със законопроекта се извършва прецизиране на някои от текстовете, за които в хода на прилагането им е констатирано, че са неточни, непълни, неясни, водят до двусмислено тълкуване или са свързани с излишна административна тежест:

Разпоредбата на чл. 56 се прецизира, като се урежда възможността за поставяне върху поземлени имоти на преместваеми обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната. Предвидено е условията и редът за издаване на разрешението за поставяне на тези обекти да се определят със заповед на министъра на отбраната, съответно на министъра на вътрешните работи, на председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“ , на председателя на Държавна агенция „Разузнаване“ или на председателя на Държавна агенция „Технически операции“.

Извършва се изменение на чл. 124, с което се въвежда изискване предложенията за даване на разрешение за изработване на проект за общ устройствен план да се придружават от задание по чл. 125.

Прецизиран е текстът на чл. 215, ал. 4, с който се регламентират сроковете за обжалване на актове, с които се одобрява подробен устройствен план или разрешение за строеж на общински обект от първостепенно значение и актовете, с които се одобрява подробен устройствен план за обект с национално значение, както и срокът за обжалване на разрешение за строеж на министъра на регионалното развитие и благоустройството или отказа за издаване на такова.

Във връзка с предложеното изменение на чл. 225а, ал. 1 за публикуване на заповедите за премахване на незаконни строежи в единния публичен регистър по чл. 5а е прецизиран текста на чл. 223, ал. 2, т. 6, като служителите за контрол по строителството в администрацията на всяка община (район) ще създават и поддържат регистър само на издадените наказателни постановления от кмета на общината (района) или упълномощено от него длъжностно лице.

С Решение № 411 на Министерския съвет от 2016 г. за приемане на План за действие с мерки, адресиращи основните проблемни области, пречателни за нарастването на инвестициите, изменено с Решение № 421 на Министерския съвет от 2019 г. е предвидена мярка 67 да се даде легално определение на понятието „сграда“. Поради това с Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗУТ се извършват промени в Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР). Предвижда се въвеждане на дефиниция за понятието „сграда“ в § 1 от допълнителните разпоредби на ЗКИР. Съгласно чл. 23 от ЗКИР поземлените имоти,

сградите и самостоятелните обекти в сгради или в съоръжения на техническата инфраструктура, са недвижими имоти - обект на кадастъра. Понятието „поземлен имот“ е дефинирано в чл. 24 от ЗКИР, а за „самостоятелен обект в сграда или в съоръжение на техническата инфраструктура“ е дадено легално определение в § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗКИР. Липсата на легално определение на понятието „сграда“ налага създаването на такова, чрез предложените промени в ЗКИР.

В резултат на реализиране на промените в закона ще са налице опростени и приведени в съответствие със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и с Административнопроцесуалния кодекс административните услуги в областта на устройственото планиране на територията, инвестиционното проектиране и строителството, което ще доведе до намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса. Това ще подобри качеството на административно обслужване и ще повиши удовлетвореността на потребителите на административни услуги по ЗУТ.

С приемането на законопроекта ще бъдат оптимизирани следните съществуващи режими и услуги по ЗУТ:

- Разрешаване изработването на устройствени планове и техните изменения
- Одобряване на устройствени планове и техните изменения
- Одобряване на инвестиционни проекти
- Издаване на разрешения за строеж
- Издаване на разрешение за ползване на строежи от първа, втора и трета категория
- Издаване на удостоверения за въвеждане в експлоатация на строежи от четвърта и пета категория
- Регистриране на технически паспорти за строежи
- Издаване на удостоверения за търпимост
- Издаване на разрешения за поставяне на преместваеми обекти по чл. 56 от ЗУТ
- Издаване на разрешения за поставяне на рекламни, информационни и монументално-декоративни елементи по чл. 57 от ЗУТ.

Законопроектът налага необходимостта от допълнителен финансов ресурс за неговото прилагане.

Със законопроекта не се транспонират актове на Европейския съюз, поради което не се налага по него да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

